

Kvæg

Danske kalve har alt for dårligt immunforsvar

Mere end 75 pct. af malkekvægsbedrifterne har for mange kalve, der ikke optager tilstrækkeligt med antistoffer fra råmælken, viser stor dansk undersøgelse. Det kan betyde forhøjet kalvedødelighed og kræve opstramning af råmælksrutiner.

Viden om

Det står langt værre til med danske kalves immunforsvar end frygtet. Det er konklusionen i en stor dansk undersøgelse, hvor indholdet af antistoffer i blodet blev målt ved stikprøver af 1-10 døgn gamle kalve i 83 malkekvægsbesætninger.

Besætningerne var generelt veldrevne og havde tilsyneladende fornuftige rutiner. Alligevel havde alt for mange kalve et indhold af antistoffer i blodet under de anbefalede 10 g/liter. Og det ryster dyrlæge Henrik Læssøe Martin, SEGES.

"Jeg havde ikke troet, at det var så grelt. Bedrifterne i vores undersøgelse har jo ikke et lavt managementniveau, så jeg havde troet, kalvene ville være bedre immuniseret," lyder det fra Henrik Læssøe Martin.

Råmælk er gyldne dråber og beskytter mod høj kalvedødelighed

Ifølge Henrik Læssøe Martin er det et resultat, man skal tage alvorligt.

"Det betyder jo, at kalvene ikke har så megen modstandskraft, og derved lettere bukker under eller bliver forhindret i at udtrykke deres fulde genetiske potentiale," forklarer han.

Indholdet af antistoffer i blodet hænger direkte sammen med den råmælk, kalven har fået.

"Råmælksforsyningen er den enkelt-faktor, der har størst betydning for, hvordan kalven klarer sig. Den har ikke bare betydning for dagen i morgen, - men for hele dyrets liv. Her får du med en lille indsats en stor effekt," påpeger Henrik Læssøe Martin.

Undersøgelsens bedrifter havde som nævnt helt almindelige rutiner for råmælkstildeling, og alligevel var kalvene ikke tilstrækkeligt immuniserede. Derfor mener Henrik Læssøe Martin, at man på alle bedrifter løbende bør vurdere råmælksrutinerne, og at grundlaget for vurderingen skal være reel viden om, hvor mange antistoffer kalvene rent faktisk har optaget.

"Der kan være forskellige årsager til, at kalvene optager for lidt antistof. Måske er der på nogle bedrifter et større fokus på, at råmælkstildelingen skal være hurtig og effektiv end på, hvad resultatet er. Men det giver jo bare bøvlg og ekstra arbejde med syge kalve senere, hvis de ikke optager tilstrækkeligt med antistoffer," siger han og fortsætter:

"Folk er også godt klar over, at kalvene skal have 4 liter råmælk så hurtigt som muligt. Men 'så hurtigt som muligt' bliver nok tolket ind i de arbejdsrutiner, man nu engang har, - og så får kalven måske råmælken for sent," vurderer han.

Råmælksforsyningen er den enkelt-faktor, der har størst betydning for, hvordan kalven klarer sig.

— Dyr læge Henrik Læssøe Martin, SEGES

Acceptér aldrig råmælk med brixværdi under 22 hvis du vil have sunde kalve

Nogle steder er man måske også kommet til at gå for meget på kompromis med kvaliteten af råmælken.

"Jeg tror da godt, man kan komme til at acceptere en brixværdi på 18-20 og tænke, at sådan er det nu engang hos os, eller sådan er det 'lige nu', og så går tiden, uden at man får gjort noget ved det. Men hvis ikke der er tilstrækkeligt med råmælk med en brixværdi på mindst 22, så er det nødvendigt med en ekstra indsats," siger Henrik Læssøe Martin.

Og så erkender han, at rådgivningen måske skal blive bedre til at kommunikere, at brixværdien 22 er en absolut mindsteværdi til kalvens første måltid. Råmælk med et lavere indhold er fortsat værdifuld som 2. eller 3. fodring.

"For enkelhedens skyld har vi snakket om god og dårlig råmælk, når brixværdien har været over eller under 22. Men reelt set er det bedre jo højere brixværdien er," påpeger han.

Også forurening af mælken kan spille ind på kalvens immunisering, da bakterier i råmælken hæmmer optagelsen af antistoffer.

Dyr lægen kan ved blodprøver af 10-12 kalve over 1 døgn og under 10 døgn gamle fastslå, om kalvene er tilstrækkeligt immuniserede i din besætning.

Artiklen har været bragt i KvægNyt nr. 20 – 2020

Emneord

Kalvedødelighed

kvægNYT

Råmælkstildeling

Sidst bekræftet/revideret: 02. november 2020

Vil du vide mere?

Henrik Læssøe Martin

Specialkonsulent

SEGES

hlm@seges.dk

+45 8740 5319

Støttet af

Kvægafgiftsfonden

Mælkeafgiftsfonden

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Tlf. 87 40 50 00

Agro Food Park 15

Fax. 87 40 50 10

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk

